

PEDAGOGICZNA BIBLIOTEKA WOJEWÓDZKA
im. Mariana Rejewskiego w Bydgoszczy
WYDZIAŁ INFORMACJI
I WSPOMAGANIA PLACÓWEK OŚWIATOWYCH

ul. Skłodowskiej-Curie 4
85-094 BYDGOSZCZ,
tel. 52 341-19-84

<http://www.pbw.bydgoszcz.pl> pbw@pbw.bydgoszcz.pl

POWSTANIE WIELKOPOLSKIE

Zestawienie bibliograficzne w wyborze wydawnictw
zwartych i artykułów z czasopism dostępnych w PBW w Bydgoszczy
(za lata 1962 – 2018)

Opracowała: Grażyna Wróblewska

WYDAWNICTWA ZWARTE

- 1. Bitwa** szalała do wieczora. Opowieść o Powstaniu Wielkopolskim w siedemnastu obrazach / Gerard Górnicki. - Poznań : Wydawnictwo Poznańskie, 1984. - 309, [3] s.
sygn. **M 95673**
Książka zawiera rozdziały: I Powrót Wacława; II Spotkanie konspiratorów; III Rogalski komendantem; IV Pierwsze starcie; V Wigilia; VI Weselak czeka na Paderewskiego; VII W Kłęcku – wolność; VIII Oblicze Palucha; IX Łopienno; X Przygody Jacobsona; XI Z Ławicy do pustelni; XII Perypetie porucznika Cymsa; XIII Śmierć Wiewiórkowskiego; XIV ... i śmierć Lubińskiego; XV Krajobraz przed bitwą; XVI Bitwa szalała do wieczora; XVII Jarmarki w Rynarzewie.
- 2. Bydgoszcz** w dobie Powstania Wielkopolskiego / pod red. Zdzisława Grota. - Bydgoszcz ; Poznań : Państwowe Wydawnictwo Naukowe. Oddział. – 1970. – 132 s.
sygn. **M 138559**
Książka zawiera rozdziały: Bydgoszcz przed wybuchem Powstania Wielkopolskiego (Jerzy Wojciak); Walki powstańców wielkopolskich o Bydgoszcz w roku 1919 (Zdzisław Grot); Bydgoszcz w dobie Powstania Wielkopolskiego (Jerzy Wojciak); Ruch polski w Bydgoszczy i w obwodzie nadnoteckim w ostatnich miesiącach rządów pruskich [lipiec 1919 – styczeń 1920] (Mieczysław Wojciechowski).
- 3. Czyn** zbrojny Powstania Wielkopolskiego 1918-1919 : materiały z V Ogólnopolskiego Seminarium Historyków Powstania Wielkopolskiego 1918-1919 Kościan / pod red. nauk. Bogusława Pawłaka. - Koszalin : Wydaw. WSI, 1984. – 130 s.

sygn. **M 105350**

Książkę podzielono na wstęp, referaty i dyskusje. Poniżej wybrane tematy:

W kręgu powstańczej tradycji; Na drodze do powstania. Tradycje i nowe elementy (1794-1918); Koncepcja powstania zbrojnego w ujęciu Komisariatu Naczelnej Rady Ludowej w Poznaniu (listopad 1918 – luty 1919 r.); Formowanie pierwszych baterii artylerii polnej w Powstaniu Wielkopolskim 1918/1919 za czas od 30.XII.1918 do 8.I.1919 r.; Lotnictwo Powstania Wielkopolskiego; Organizacja i działalność wywiadu taktyczno-operacyjnego w oddziałach powstańczych i Armii Wielkopolskiej 1918-1920; Najstarsze odznaki pamiątkowe Powstania Wielkopolskiego i wojsk wielkopolskich w świetle materiałów Centralnego Archiwum Wojskowego w Warszawie; Materiały źródłowe do dziejów Powstania Wielkopolskiego 1918/1919 przechowywane w Centralnym Archiwum Wojskowym; Prasa jako źródło do badań Powstania Wielkopolskiego.

- 4. Kcynia w Powstaniu Wielkopolskim 1918-1919 : relacje powstańców. - Kcynia : Urząd Miejski, 2004. - 47, [1] s.**

sygn. **M 23882**

Książka zawiera zbiór relacji powstańców, wybranych i opracowanych przez Józefa Marosza:

Jan Mielecki – Przedpowstańcze zajście w Kcyni;

Włodzimierz Kowalski – Noc sylwestrowa i Nowy Rok 1918/19 w Kcyni;

Władysław Dykier – Ostatni dzień rządów niemieckich w Kcyni;

Mieczysław Paluch – Szkic walki pod Kcynią na froncie północnym w dniu 3 lutego 1919 roku;

Ludwik Rządowski – Udział drugiej kompanii średzkiej w boju pod Kcynią (3 lutego 1919 roku);

Tadeusz Pietrykowski – Historia oswobodzenia Kcyni z niewoli pruskiej;

Edward Sobecki – Powstanie Wielkopolskie 1918-1919 w Kcyni;

- 5. Krople wrzącej krwi : Powstanie Wielkopolskie w poezji i pieśni : antologia / wybór i przedm. Józef Ratajczak. - Poznań : Wydaw. Poznańskie, 1978. - 186, [2] s**

sygn. **M 76690**

Książka została podzielona na części według tytułów: Strzępy poetyckich meldunków; W okopach wielkiej wojny; W hołdzie poległym; Z pieśni powstańczej i Grudniowe etiudy.

- 6. Miasteczko nad frontem . Wspomnienia z roku 1919 / ks. Mieczysław Buławski. - Rynarzewo : Towarzystwo Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918/1919. Koło : Szubin : Urząd Miejski, 2004. - 146, [2] s.**

sygn. **M 23889**

Książka zawiera zbiór wspomnień pod tytułami: Rady ludowe; Grenzschutz; Oczekiwanie; Nasi; Hurra, hurra; Typy; Oswobodzeni; Pancernik; Internowani; Varia; Straż ludowa; Boże Ciało; Epilog.

- 7. Na froncie północnym powstania wielkopolskiego 1918-1919 : wspomnienia. - Poznań : Wydawnictwo Poznańskie, 1973. - 194, [2] s.**

sygn. **M 57130**

Książka zawiera wspomnienia powstańców wielkopolskich wybranych przez Ludwika Gomolca:

- Piotr Belzerowski: Z kompanią trzeciewnicką na froncie północnym

- Paweł Bielicki: Konspiracja pomorska

- Antoni Ciszak: Szubin – Bydgoszcz po raz trzeci

- Władysław Driesen: Wyzwolenie Strzelna

- Wojciech Jasiczek: Na drugą stronę Noteci

- Jakub Ludwik Kasprzyk: Na froncie od Kcyni do Margonina

- Jan Katorski: Walki o Noteć

- Włodzimierz Kowalski: Noc sylwestrowa w Kcyni

- Bolesław Makowski: Na Pomorzu pod koniec panowania pruskiego

- Lucjan Małecki: W niewoli niemieckiej

- Stanisław Nogaj: Wyzwolenie Szubina

- Antoni Nowicki: *W powstaniu i w Armii Wielkopolskiej*
- Konstanty Roszczyńska: *Ochotnik z Pomorza w walkach na froncie północnym*
- Jan Sławiński: *Na Krajnie i Pałukach*
- Zdzisław Starkiewicz: *Wyzwolenie Inowrocławia*

- 8. Nakło nad Notecią w dobie Powstania Wielkopolskiego 1918-1919 / Henryk Trybuszewski / Nakło nad Notecią : nakł. autora, 1990. – 20 s.**
 sygn. **M20463**
Broszura wzbogacona o reprodukcje zdjęć dokumentalnych ze zbiorów autora. Pracę oparto między innymi na artykułach zamieszczanych w prasie lokalnej sprzed II wojny światowej.
- 9. Niemcy a Wielkopolska 1918-1919 / Stanisław Kubiak. - Poznań : Instytut Zachodni, 1969. – 303, [1] s.**
 sygn. **M 21785**
Książka zawiera sześć rozdziałów: I. Miejsce Księstwa Poznańskiego w strukturze ekonomicznej i narodowościowej Rzeszy niemieckiej; II. Sytuacja polityczna w Wielkopolsce w przededniu wybuchu powstania grudniowego (10 listopad – 26 grudzień 1918 r.) [A. Programy i cele strategiczne polskich ugrupowań politycznych; B. Sytuacja prawno-ustrojowa Wielkopolski; C. Działalność niepodległościowa zwolenników walki zbrojnej]; III. Polityka niemiecka wobec Wielkopolski w przededniu wybuchu powstania [A. Stanowisko władz rządowych; B. Antypolska postawa miejscowych ugrupowań niemieckich; C. Organizacja niemieckich oddziałów wojskowych]; IV. Niemcy wobec Wielkopolski w okresie intensywnych walk powstańczych (27 grudzień 1918 r. – 16 luty 1919 r.) [A. Ogólna sytuacja Wielkopolski na przełomie 1918/1919 r.; B. Dwustronne rozmowy polsko-niemieckie; C. Stanowisko miejscowej ludności niemieckiej; D. Wybory do Zgromadzenia Narodowego i do Pruskiego Zgromadzenia Krajowego]; V. Polityka niemiecka w przededniu kongresu pokojowego (17 luty – 28 czerwiec 1919 r.) [A. Rozejm w Trewirze; B. Rząd Rzeszy Niemieckiej oraz czołowe niemieckie partie polityczne wobec Księstwa Poznańskiego po ustanowieniu rozejmu trewirskiego (do 28 czerwca 1919 r.); C. Sytuacja militarna oraz prawno-ustrojowa Księstwa Poznańskiego; D. Postawa ludności niemieckiej w Poznańskim]; VI. Po podpisaniu traktatu pokojowego.
- 10. Niemcy wobec sprawy polskiej. Październik 1918 – czerwiec 1919 / Przemysław Hausser. - Poznań : Wydaw. UAM, 1984. – 264, [2] s.**
 sygn. **M 96594**
Książka zawiera cztery rozdziały: I – Ostatnie tygodnie wojny: 1. Rzesza wobec Królestwa Polskiego; 2. Rzesza a ziemie polskie dzielnicy pruskiej; 3. Niemcy a problem polski – próba syntezy; II – Od rozejmu 11 listopada do wybuchu walk zbrojnych w Wielkopolsce: 1. Rzesza a państwo polskie na tle niemieckiej polityki wschodniej; 2. Niemcy wobec ziem polskich dzielnicy pruskiej; 3. Niemcy wobec problemu polskiego – próba syntezy; III - W okresie powstania wielkopolskiego: 1. Niemcy wobec ziem polskich dzielnicy pruskiej; 2. Rzesza a państwo polskie na tle niemieckiej polityki wschodniej; 3. Niemcy wobec problemu polskiego – próba syntezy; IV – Między Trewirem a Wersalem: 1. W oczekiwaniu na warunki pokoju (17 II – 7 V 1919); 2. W okresie rozstrzygnięć wersalskich (7 V – 28 VI 1919); 3. Niemcy wobec problemu polskiego – próba syntezy.
- 11. Powstanie Wielkopolskie 1918-1919 / Marian Olszewski. - Poznań : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1988. – 13,[3] s.**
 sygn. **M 114998**
Broszura obejmuje opisy: Wielkopolska w 1918 roku; Geneza; Narastanie powstania; Wybuch; Przebieg; Czynniki powodzenia; Znaczenie powstania; Wielkopolska w II Rzeczypospolitej; Powstanie w tradycji, dziejopisarstwie i twórczości oraz 16 tablic z fotografiami i portretami (czarno-białymi).
- 12. Powstanie Wielkopolskie 1918-1919 / Ryszard Zieliński. - Warszawa : Wydawnictwo Ministerstwa Obrony Narodowej, 1968. - 176, [3] s.**
 sygn. **M 44857**

Książka zawiera rozdziały: Przed wybuchem; Krwawe dni Poznania; Ku Pomorzu; W zachodniej bramie; Od śląskiej ściany; Alarm na wszystkich frontach; Zbrojna straż.

- 13. Powstanie Wielkopolskie 1918-1919 / Zdzisław Grot, Antoni Czubiński.** - Poznań : Wydawnictwo Poznańskie, 2006. – 168, [1] s.

sygn. **M 24502**

Książka podzielona na dwie części obejmuje między innymi tematy: Chronologia wydarzeń Powstania Wielkopolskiego 1918-1919; Powstanie Wielkopolskie 1918-1919. Zarys dziejów; Przedświt i świt wolności w Poznańskim.

- 14. Powstanie wielkopolskie 1918-1919. Geneza – charakter – znaczenie / Antoni Czubiński.** - Poznań : Wydaw. Poznańskie, 1988. - 537, [3] s.

sygn. **M 113145**

*Książka zawiera VII części z rozdziałami: **I. NARASTANIE DĄŻEŃ***

***NARODOWOWYZWOLEŃCZYCH W WIELKOPOLSCE DO JESIENI 1918 ROKU:** 1. Podbój ziem polskich przez Prusy; 2. Stan liczebności polskiej i niemieckiej w prowincjach wschodnich Prus na przełomie XIX i XX wieku; 3. Stan posiadania; 4. Działalność polityczna; 5. Wzrost aktywności polskiej w obliczu klęski wojennej Niemiec. **II. LUDNOŚĆ POLSKA ZABORU PRUSKIEGO WOBEC REWOLUCJI W NIEMCZECH I ZAWIESZENIA BRONI Z ENTENTĄ (PAŹDZIERNIK-GRUDZIEŃ 1918 ROKU):** 1. Rewolucja listopadowa 1918 roku w Niemczech i jej znaczenie dla sprawy polskiej; 2. Postulaty polskie; 3. Ziemie zaboru pruskiego w polityce mocarstw zachodnich jesienią 1918 roku; 4. Rozwój sytuacji w Wielkopolsce w połowie listopada 1918 roku; 5. Między Berlinem i Warszawą; 6. Sejm Dzielnicy 3-5 grudnia 1918 roku; 7. Polska konspiracja wojskowa w zaborze pruskim; 8. Sytuacja ogólna w połowie grudnia 1918 roku. **III. OSWOBODZENIE POZNANIA:** 1. Sytuacja w mieście w grudniu 1918 roku; 2. Demonstracje polskie z okazji przyjazdu I.J. Paderewskiego (26 grudnia); 3. Dzień 27 grudnia 1918 roku; 4. Walki o wyzwolenie pozostałych części miasta i powołanie władz wojskowych powstania; 5. Stanowisko władz centralnych Prus i Rzeszy wobec powstania. **IV. ROZWÓJ WALK WYZWOLEŃCZYCH NA PROWINCJI (28 GRUDNIA 1918 – 7 STYCZNIA 1919):** 1. Wielkopolska środkowa; 2. Rejon północno-zachodni; 3. Nad Notecią; 4. Pogranicze z Kongresówką; 5. Gniezno, Witkowo, Zdziechowa; 6. Wyzwolenie Inowrocławia; 7. Zdobycie Ławicy (6 stycznia 1919 roku); 8. Poczynania Dowództwa Głównego powstania do 7 stycznia 1919 roku. **V. ORGANIZACJA FRONTÓW I ZAPLECZA:** 1. Rządy i ludność niemiecka wobec powstania w styczniu 1919 roku; 2. Ukształtowanie się frontów powstańczych: a) Front północny, b) Front południowy, c) „Grupa Leszno”, d) Ukształtowanie frontu zachodniego; 3. Przejęcie władzy w Wielkopolsce przez Komisariat NRL; 4. Ocena ogólna rozwoju powstańczego do 15 stycznia 1919 roku. **VI. MILITARNA I POLTYCZNA OBRONA OSIĄGNIĘĆ POWSTAŃCZYCH (16 STYCZNIA – 17 LUTEGO 1919):** 1. Ukształtowanie Armii Wielkopolskiej; 2. Akcja obronna wojsk powstańczych do 17 lutego 1919 roku: a) Front północny, b) Front zachodni, c) Front południowy; 3. Walka o rozejm; **VII. WIELKOPOLSKA W OKRESIE ROZEJMU (17 LUTEGO – 28 CZERWCA 1919):** 1. Sytuacja polityczna; 2. Dalszy rozwój armii powstańczej; 3. Wzrost zagrożenia wojennego i podporządkowanie Armii Wielkopolskiej Piłsudskiemu; 4. Proces repolonizacji; 5. Wybory do rad miejskich i Sejmu Ustawodawczego; 6. Okres stanu wyjątkowego; 7. Ustalenie granicy, likwidacja stanu wojny i zjednoczenie z resztą ziem polskich.*

- 15. Powstanie wielkopolskie 1918-1919 na terenie powiatu nakielskiego przez pryzmat miejsc pamięci / Kamila Czechowska.** - Szubin : [Muzeum Ziemi Szubińskiej im. Zenona Erdmanna], 2011. - 64 s. sygn. **M 25399**

Książka została podzielona na pięć części według miejsc pamięci: Kcynia – miasto i gmina (Kcynia, Studzienki); Mrocza – miasto i gmina (Mrocza, Drażno); Nakło – miasto i gmina (Nakło nad Notecią, Paterek); Sadki i gmina (Sadki, Dębowo); Szubin – miasto i gmina (Szubin, Kołaczkowo,

Rynarzewo, Samokłeski Duże, Szaradowo, Zamość).

- 16. Powstanie Wielkopolskie 1918-1919. Spojrzenie po 90 latach / Marek Rezler.**- Poznań : Dom Wydawniczy Rebis, 2008. - 358, [1] s.

sygn. **M 24501**

Książka zawiera rozdziały: 1. Wielkopolan droga do niepodległości 1794-1864; 2. Droga do kolejnego powstania; 3. Spontaniczna walka; 4. Ku armii regularnej; 5. Poza Wielkopolską; 6. Jak wyglądali i czym walczyli; 7. Tradycja i upamiętnienie.

- 17. Powstanie Wielkopolskie 1918-1919 w Mroczy i okolicy : 90. rocznica wydarzeń / Jarosław Odrobiński.** - Mrocza : Towarzystwo Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918/1919. Koło nr 23, 2008. - 187 s.

sygn. **M 25385**

Książka zawiera pięć rozdziałów: I - Powstanie Wielkopolskie 1918-1919. Ogólny zarys; II - Wydarzenia Powstania Wielkopolskiego w Mroczy w dokumentach i opracowaniach archiwalnych, historycznych oraz zasobach bibliotecznych; III - Sylwetki Powstańców z Mroczy i okolic; IV - Uroczystości Patriotyczne z okazji Świąt Narodowych i innych organizowane w Mroczy po odzyskaniu Niepodległości w 1920 r.; V - Towarzystwo Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918/1919, Koło Nr 23 w Mroczy. Geneza powstania – dzień dzisiejszy.

- 18. Powstanie Wielkopolskie 1918-1919. Wybór źródeł.** - Poznań : Wydaw. Poznańskie, 1983. - 383, [1] s.

sygn. **M 92569**

Książka oparta jest na wyborze źródłowych dokumentów z okresu od 9 listopada 1918 roku do 16 lutego 1919 roku. Wykorzystano głównie materiały z proweniencji polskiej i niemieckiej w kraju oraz z archiwum Niemiec (NRD), USA i Wielkiej Brytanii oraz dokumentów wojskowych. ... Ogółem wydawnictwo zawiera 192 pozycje, obejmujące: oryginały, kopie, odpisy, druki urzędowe i ulotne z archiwów, materiały prasowe i wybrane wspomnienia świadków wydarzeń w Wielkopolsce – Polaków i Niemców. Dokumenty niemieckie opublikowano w tłumaczeniu.

- 19. Powstanie Wielkopolskie 1918-1919. Zarys dziejów / Antoni Czubiński, Zdzisław Grot, Benon Miśkiewicz.** - Warszawa ; Poznań : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1983. - 547, [1] s.

sygn. **M18082**

Książka została podzielona na pięć części z podrozdziałami: HISTORIOGRAFIA POWSTANIA WIELKOPOLSKIEGO (Zdzisław Grot) – Bibliografie i omówienia literatury; Pierwsze publikacje; Pod znakiem sanacji; W Polsce Ludowej. DROGA DO POWSTANIA WIELKOPOLSKIEGO – Tradycje walk narodowowyzwoleńczych (Zdzisław Grot); Sytuacja polityczna w zaborze pruskim po rewolucji listopadowej w Niemczech (listopad – grudzień 1918 roku) (Antoni Czubiński); Wojskowe przygotowania powstania (listopad – grudzień 1918 roku) (Benon Miśkiewicz). DZIEJE POWSTAŃCZEGO OREŻA (Benon Miśkiewicz) – Wybuch Powstania Wielkopolskiego, Pierwszy okres walk o wyzwolenie Wielkopolski (do 8 stycznia 1919 roku); Tworzenie Dowództwa i jego działalność (do 15 stycznia 1919 roku); Drugi okres walk (od 8 do 15 stycznia 1919 roku); Trzeci okres dziejów wojennych Powstania Wielkopolskiego (od 16 stycznia do 16 lutego 1919 roku); Sytuacja wojenna w Wielkopolsce w okresie rozejmu (od 16 lutego do 28 czerwca 1919 roku); Wielkość czynu zbrojnego Powstania Wielkopolskiego. DZIAŁALNOŚĆ POLITYCZNA WŁADZ POWSTAŃCZYCH (Antoni Czubiński) – Reorientacja polityczna Komisariatu NRL po wybuchu powstania w Wielkopolsce; Obrona osiągnięć powstańczych przez Komisariat NRL. CHRONOLOGIA WYDARZEŃ POWSTANIA WIELKOPOLSKIEGO (Zdzisław Grot).

- 20. Powstańcy Wielkopolscy ziemi kleszczewskiej / Halina Kowalewska. – Urząd Gminy Kleszczewo, 2018. – 240 s.**
sygn. 166583
Książka zawiera rozdziały: 1. Wdzięczność i duma; 2. Wprowadzenie; 3. Historia Gminy Kleszczewo; 4. Skrócone kalendarium Powstania Wielkopolskiego 1918-1919 i wydarzeń do 1920 roku; 5. Mapa ważniejszych bitew i potyczek Powstania Wielkopolskiego 1918-1919; 6. Mieszkańcy Ziemi Kleszczewskiej w Powstaniu Wielkopolskim, biogramy Powstańców; 7. Lista pozostałych Powstańców Wielkopolskich; 8. Dane źródłowe; 9. Wykaz skrótów; 10. Historia Koła Towarzystwa Pamięci Powstania Wielkopolskiego w Kleszczewie; 11. Notatki; 12. Kronika fotograficzna ważniejszych wydarzeń z działalności Koła Towarzystwa Pamięci Powstania Wielkopolskiego w Kleszczewie; 13. Powstańcze pamiątki.
- 21. Słownik** biograficzny uczestników Powstania Wielkopolskiego Frontu Północnego (nadnoteckiego) 1918-1919 / pod red. Sławomira Łanieckiego. - Nakło nad Notecią ; Sępólno Krajeńskie : Firma Usługowo-Wydawnicza "Daniel" Ewa Wierzchucka, 2009. - 271 s.
sygn. M 24965
Z przedmowy: ... okazały skrypt kolejnego słownika biograficznego powstańców wielkopolskich, tym razem poświęcony dowódcom i szeregowym walczącym na Froncie Północnym powstania 1918 – 1919 r.
- 22. Studia** z historii powstania wielkopolskiego 1918/1919 / Tadeusz Grygier, Stanisław Kubiak, Alfred Kucner. - Poznań : Instytut Zachodni, 1962. - 197, [3] s.
sygn. M 29182
Książka zawiera rozdziały: Alfred Kucner - Zabór pruski w zaraniu odbudowy państwowości polskiej po pierwszej wojnie światowej w latach 1918-1920; Tadeusz Grygier - Sytuacja polityczno-wojskowa w zachodniej części Wielkopolski w dniach powstania 1918/1919r.; Tadeusz Grygier - Pierwsze powstanie śląskie w rachunku politycznym powstańców wielkopolskich; Stanisław Kubiak - Z zagadnień polityki niemieckiej wobec Wielkopolski w okresie powstania (27 XII 1918 – 16 II 1919).
- 23. Szkoła** i nauczyciel w powstaniu wielkopolskim 1918/19 roku / Władysław Rogala. - Warszawa : Wydawnictwo Związkowe, 1960. - 114, [2]s.
sygn. M166124
Książka podzielona na rozdziały, między innymi: Rewolucja w Niemczech i jej odbicie na ziemiach polskich zaboru pruskiego; Udział szkoły i nauczyciela w pracach przygotowawczych do Powstania Wielkopolskiego; Udział nauczycielstwa i młodzieży w Powstaniu Wielkopolskim; Wspomnienia uczestników Powstania Wielkopolskiego; Wykaz nauczycieli powstańców pracujących na terenie Wielkopolski.
- 24. Wierni** Macierzy : bydgoszczanie w Powstaniu Wielkopolskim 1918/19 / Małgorzata Hojka. - Bydgoszcz : Miejski Komitet Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa, 1999. – 49 s.
sygn. M 22476
Ze wstępu ... Niniejsza praca obejmuje nazwiska 79 osób, spośród których 50 brało czynny udział w działaniach powstańczych. Jest to liczba znaczna zważywszy na fakt, iż Bydgoszcz była znacznym niemieckim garnizonem i ośrodkiem władzy, pozostającym do 1920 r. za linią frontu. Zamieszczone w układzie alfabetycznym biogramy zostały skonstruowane według jednego schematu.
...
- 25. Wspomnienia** powstańców wielkopolskich. - Poznań : Wydawnictwo Poznańskie, 1973. - 532, [2] s.
sygn. M 58594; M77428
Książka zawiera zbiór wspomnień powstańców wielkopolskich:

- Józef **Andrzejewski**: *Mój powrót z I wojny światowej i udział w powstaniu*
- Stanisław **Borowiński**: *Utworzenie pierwszego oddziału powstańców wielkopolskich w garnizonie jarocińskim*
- Jan **Głowacki**: *Szwadron Nadgoplański w walkach o oswobodzenie Kujaw*
- Ignacy **Górzyński**: *Kartki z życia powstańca wielkopolskiego*
- Szczepan **Graś**: *Potyczki z Niemcami na froncie zachodnim*
- Józef **Idaszek**: *Powstańcy z Gułtów na froncie północnym*
- Jan **Jasik**: *Oswobodzenia Ostrowa Wielkopolskiego*
- Feliks **Kasprzak**: *Polacy berlińscy a powstanie*
- Marian **Kliks**: *Pierwszy dzień powstania w Poznaniu*
- Józef **Klimowicz**: *1. Kompania wągrowiecka w powstaniu*
- Leon **Konieczny**: *Powstaniec z Wielichowa*
- Włodzimierz **Kowalski**: *Wspomnienia dowódcy wągrowieckiego oddziału powstańczego*
- Ludwik **Krajniak**: *Walki o Chodzież*
- Antoni **Matuszak**: *Walki 1. Kompanii powstańców jarocińskich*
- Walenty **Matuszak**: *Żołnierskie wspomnienia z dni powstania*
- Leon **Mądrowski**: *Walki w Czarnkowie*
- Franciszek **Nogaj**: *Jeden z wielu*
- Wawrzyniec **Nowak**: *Na froncie północnym*
- Kazimiera **Ostrowska**: *Wspomnienia Kujawianki*
- Antoni **Plichciński**: *Z wydarzeń powstańczych w Inowrocławiu*
- Władysław **Plonczyński**: *Spotkanie w Krystiankach*
- Stanisław **Podeszwa**: *Walka z pruskim zaborcą*
- Stanisław **Powell**: *Poznań przed wybuchem powstania*
- Józef Stefan **Richter**: *Mój los powstańca wielkopolskiego*
- Franciszek **Rogowski**: *Moje przeżycia wojenne i udział w powstaniu na Kujawach*
- Piotr **Rosik**: *Powstaniec z Domachowa*
- Edward **Smolibowski**: *Życiorys powstańca wielkopolskiego*
- Leon **Szukała**: *Moje wspomnienia z Powstania Wielkopolskiego i z dalszych lat*
- Edmund **Śmierchalski**: *Przebieg powstania w Wolsztyńskim*
- Henryk **Śniegocki**: *Przygotowanie i przebieg powstania w Poznaniu*
- Michał **Urbański**: *Działalność powstańcza 1. Kompanii Jarocińskiej*
- Kazimierz **Urbański**: *W niemieckiej niewoli*
- Stanisław **Zapłacki**: *Moje przeżycia powstańcze.*

26. Zbrojny czyn ludu Wielkopolski 1918-1919 / Piotr Łosowski. - Warszawa : Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, 1970. - 129, [3] s.

sygn. **M 48170**

Książka zawiera rozdziały: Nie ulegli w walce z zalewem germańskim; Pod znakiem rewolucji w Niemczech; Poznań wolny; Ogień powstania na prowincji; W obronie zagrożonych rubieży; Powstanie – patriotycznym czynem ludu Wielkopolski.

ROZDZIAŁY, ARTYKUŁY I FRAGMENTY TEKSTÓW W WYDAWNICTWACH ZWARTYCH

- 1.** Czyn zbrojny ludu wielkopolskiego 1918-1919 / Zdzisław Grot // W : *Wojskowe aspekty powstania wielkopolskiego 1918-1919. Wybór materiałów źródłowych / red. nauk. Bolesław Woszczyński.* - Poznań : Wydaw. Naukowe Uniwersytetu Adama Mickiewicza, 1985. – S. 9 -59
sygn. **M 101096**

2. Decydujące walki powstańcze w Kcyni i okolicy na przełomie stycznia i lutego 1919 roku / Józef Marosz // W : Powstanie Wielkopolskie 1918/1919 na Pałukach i Krajnie : materiały opracowane na podstawie sesji popularno-naukowej, która odbyła się 4 października 2006 r. w Szubinie / red. Kamila Czechowska, Piotr Adamczewski. - Szubin : Muzeum Ziemi Szubińskiej im. Zenona Erdmanna, 2006. – S. 7-18
sygn. **M 147111**
3. Dowództwo Główne w Poznaniu (28 grudnia 1918 – 15 stycznia 1919 roku). Organizacja i działalność / Bogusław Polak // W : Prawdy i fikcje Powstania Wielkopolskiego 1918-1919 : materiały z VII Ogólnopolskiego Seminarium Historyków Powstania Wielkopolskiego, Kościan, 25 kwietnia 1986 r / red. Bogusław Polak. - Koszalin : Wydaw. WSI, 1987. – S. 49 – 71
sygn. **M 110385**
4. Powstanie wielkopolskie. Materiały metodyczne dla nauczycieli. - Poznań : Samorząd Województwa Wielkopolskiego, 2018. – S. 70-107 : Projekty edukacyjne
sygn. **M 166126**
5. Powstanie Wielkopolskie 1918/1919 na Pałukach i Krajnie, w wybranej prasie i literaturze polskiej / Marek K. Jeleniewski // W : Powstanie Wielkopolskie 1918/1919 na Pałukach i Krajnie : materiały opracowane na podstawie sesji popularno-naukowej, która odbyła się 4 października 2006 r. w Szubinie / red. Kamila Czechowska, Piotr Adamczewski. - Szubin : Muzeum Ziemi Szubińskiej im. Zenona Erdmanna, 2006. – S. 43 – 49
sygn. **M147111**
6. Powstanie wielkopolskie. Materiały metodyczne dla nauczycieli. - Poznań : Samorząd Województwa Wielkopolskiego, 2018. – S.108 – 152 : Scenariusze zajęć
sygn. **M 166126**
7. Rachunek polityczny i strategiczny poznańskiego ośrodka dyspozycyjnego w dobie Powstania Wielkopolskiego 1918-1919 / Tadeusz Grygier // W : Prawdy i fikcje Powstania Wielkopolskiego 1918-1919 : materiały z VII Ogólnopolskiego Seminarium Historyków Powstania Wielkopolskiego, Kościan, 25 kwietnia 1986 r / red. Bogusław Polak. - Koszalin : Wydaw. WSI, 1987. – S. 9 – 48
sygn. **M 110385**
8. Społeczeństwo Pakości w Powstaniu Wielkopolskim 1918/1919 / Marek Puczkarski // W : Powstanie Wielkopolskie 1918/1919 na Pałukach i Krajnie : materiały opracowane na podstawie sesji popularno-naukowej, która odbyła się 4 października 2006 r. w Szubinie / red. Kamila Czechowska, Piotr Adamczewski. - Szubin : Muzeum Ziemi Szubińskiej im. Zenona Erdmanna, 2006. – S. 19 – 25
sygn. **M 147111**
9. **Sytuacja** polityczno-wojskowa w zachodniej części Wielkopolski w dniach powstania 1918/1919r. / Tadeusz Grygier // W : Studia z historii powstania wielkopolskiego 1918/1919 : praca zbiorowa / Tadeusz Grygier, Stanisław Kubiak, Alfred Kucner. - Poznań : Instytut Zachodni, 1962. – S. 62 – 110
sygn. **M 29182**
10. Wielkie wczoraj w małym kręgu : wspomnienia / Bohdan Hulewicz. - Warszawa : "Pax", 1973. – S. 107 – 167 : Powstanie wielkopolskie
sygn. **M 56663**
11. Wielkopolski sposób na niepodległość / Zbigniew Pilarczyk // W : Powstanie wielkopolskie. Materiały metodyczne dla nauczycieli. - Poznań : Samorząd Województwa Wielkopolskiego, 2018. – S. 7 – 30
sygn. **M 166126**
12. Wojskowe aspekty powstania wielkopolskiego 1918-1919. Wybór materiałów źródłowych / red. nauk. Bolesław Woszczyński. - Poznań : Wydaw. Naukowe Uniwersytetu Adama Mickiewicza, 1985. – S. 71 – 348 : Teksty źródłowe
sygn. **M 101096**

ARTYKUŁY Z CZASOPISM I INTERNETU

1. *Konspiracja w spódnicy*. Bydgoszczanki w wielkopolskim zrywie niepodległościowym 1918/1919 / Anna Nadolska // Kronika Bydgoska. – 2017, nr 38, s. 221-232
2. Na linii Obry / Jan Błachnio. – *Mówią Wieki*. – 2018, nr 11, s. 16-19
3. Niezapomniany zryw: Powstanie Wielkopolskie 1918-1919 / Łukasz Jastrząb // Biuletyn Instytutu Pamięci Narodowej. – 2017, nr 11, s. 65-72
4. Nikt im iść nie kazał ... Refleksje na marginesie obchodów rocznicy powstania wielkopolskiego w I LO w Inowrocławiu / Edmund Mikołajczak // *Wiadomości, Głosy, Rozmowy o Szkole*. - 2003, nr 2, s. 13-14
5. Obchody rocznicy wybuchu powstania wielkopolskiego (program dla klas gimnazjalnych) / Zofia Baniewska // *Wszystko dla Szkoły*. – 2008, nr 6, s. 4-5
6. Od robót organicznych do zwycięskiego zrywu: Powstanie Wielkopolskie 1918-1919 / Przemysław Matusik // *Wiadomości Historyczne z Wiedzą o Społeczeństwie*. – 2009, nr 1, s. 51-57
7. Ostatnie dni grudnia 1918 w Poznaniu – Powstanie Wielkopolskie 1918/1919. [Konspekt lekcji] // W: 27 grudnia.pl[on-line] [dostęp: 31.12.2018]
https://27grudnia.pl/wp-content/uploads/2018/03/27_grudnia_scenariusz03.pdf
8. Pamięć, która krzepiła i zobowiązywała. O powstaniu wielkopolskim w latach okupacji 1939-1945 / Aleksandra Pietrowicz // Biuletyn Instytutu Pamięci Narodowej. – 2008, nr 11-12, s.63-70
9. Pejzaż historyczny z Notecią w tle / Marcin Hlebionek // *Wiadomości Historyczne*. – 2007, nr 2, s. 52 – 63
10. Powstanie wielkopolskie 1918-1919 / Miłosz Niewierowicz // *Mówią Wieki*. – 2018, nr 9, s. 97-100
11. Powstanie wielkopolskie ekspozycja stała Muzeum Powstania Wielkopolskiego 1918-1919 (oddziału Wielkopolskiego Muzeum Walk Niepodległościowych w Poznaniu) / Barbara Fabiańska // *Wiadomości Historyczne z Wiedzą o Społeczeństwie*. – 2009, nr 1, wkładka Muzea-Kolekcje-Eksponaty nr 1/2009, s. 2-8
12. Powstanie Wielkopolskie 1918-1919. Od robót organicznych do zwycięskiego zrywu / Przemysław Matusik // *Wiadomości Historyczne*. – 2009, nr 1, s. 51-57
13. Powstanie Wielkopolskie 1918-1919 – propozycja apelu / Agnieszka Kaczmarek // *Wszystko dla Szkoły*. – 2002, nr 10, s. 24-25
14. Powstanie Wielkopolskie 1918-1919 : scenariusz lekcji w II klasie gimnazjum / Mariola Polańska // W: Powstanie Wielkopolskie 1918-1919 na Pałukach i Krajnie – ludzie, miejsca, wydarzenia [on-line] [dostęp: 31.12.2018]
<https://powstanie.szubin.net/edukacja/s/1#top>
15. Powstanie wielkopolskie. Scenariusz audycji radiowej / Iwona Peplińska, Iwona Kujawińska // W: Portal edukacyjny – edux.pl [on-line] [dostęp: 31.12.2018]
<http://www.edukacja.edux.pl/p-2473-powstanie-wielkopolskie-scenariusz-audycji.php>
16. Powstanie Wielkopolskie w Szubinie i okolicach – biogramy walczących. Scenariusz zajęć koła historycznego w gimnazjum / Mariola Polańska // W: Powstanie Wielkopolskie 1918-1919 na Pałukach i Krajnie – ludzie, miejsca, wydarzenia [on-line] [dostęp: 31.12.2018].
<https://powstanie.szubin.net/edukacja/s/2#top>
17. Powstanie Wielkopolskie w Szubinie i okolicach : scenariusz lekcji historii w III klasie gimnazjum / Mariola Polańska // W: Powstanie Wielkopolskie 1918-1919 na Pałukach i Krajnie – ludzie, miejsca, wydarzenia [on-line] [dostęp: 31.12.2018]
<https://powstanie.szubin.net/edukacja/s/3#top>
18. Powstanie Wielkopolskie. Zeszyt 1 90. Rocznicy wybuchu powstania wielkopolskiego. Poznań : Gazeta Wyborcza, [2008] // W: 27grudnia.pl [on-line] [dostęp: 31.01.2019]
<https://27grudnia.pl/wp-content/uploads/2018/02/zeszyt1.pdf>

19. Powstanie Wielkopolskie. Zeszyt 2 90. Rocznicy wybuchu powstania wielkopolskiego. Poznań : Gazeta Wyborcza, [2008] // W: 27grudnia.pl [on-line] [dostęp: 31.01.2019]
<https://27grudnia.pl/wp-content/uploads/2018/02/zeszyt2.pdf>
20. 18. Powstanie Wielkopolskie. Zeszyt 3 90. Rocznicy wybuchu powstania wielkopolskiego. Poznań : Gazeta Wyborcza, [2008] // W: 27grudnia.pl [on-line] [dostęp: 31.01.2019]
<https://27grudnia.pl/wp-content/uploads/2018/02/zeszyt3.pdf>
21. Powstanie Wielkopolskie. Zeszyt 4 90. Rocznicy wybuchu powstania wielkopolskiego. Poznań : Gazeta Wyborcza, [2008] // W: 27grudnia.pl [on-line] [dostęp: 31.01.2019]
<https://27grudnia.pl/wp-content/uploads/2018/02/zeszyt4.pdf>
22. Powstanie Wielkopolskie. Zeszyt 5 90. Rocznicy wybuchu powstania wielkopolskiego. Poznań : Gazeta Wyborcza, [2008] // W: 27grudnia.pl [on-line] [dostęp: 31.01.2019]
<https://27grudnia.pl/wp-content/uploads/2018/02/zeszyt5.pdf>
23. Powstanie Wielkopolskie. Zeszyt 6 90. Rocznicy wybuchu powstania wielkopolskiego. Poznań : Gazeta Wyborcza, [2008] // W: 27grudnia.pl [on-line] [dostęp: 31.01.2019]
<https://27grudnia.pl/wp-content/uploads/2018/02/zeszyt6.pdf>
24. Powstanie Wielkopolskie 1918 – walka o włączenie Wielkopolski do odrodzonej Polski. Lekcja o Powstaniu Wielkopolskim z wykorzystaniem Internetu // W: Scholaris - Portal Wiedzy dla Nauczycieli [on-line] [dostęp: 31.01.2019]
[http://www.scholaris.pl/zasob/53718?eid\[\]=SRE&bid=0&iid=&query=powstanie+wielkopolskie&api=](http://www.scholaris.pl/zasob/53718?eid[]=SRE&bid=0&iid=&query=powstanie+wielkopolskie&api=)
25. Powstanie wielkopolskie w liczbach. Scenariusz lekcji blokowej (matematyka, historia) w klasach szóstych szkoły podstawowej / Szustakowska Anna, Maciaszek Beata, Kaczmarek Edyta // W: Szkoła Podstawowa im. Władysława Broniewskiego we Władysławowie / Publikacje nauczycieli [on-line] [dostęp: 24.09.2015]
<http://www.sp.wladyslawow.pl/publikacje/powstaniemielkopolskie.pdf>
26. Powstańcze skrzydła / Krzysztof Hoff // Biuletyn Instytutu Pamięci Narodowej. – 2008, nr 11-12, s. 57-62
27. Poznańskie. Od rewolucji w Niemczech do rozejmu w Trewirze / Janusz Karwat // Mówią Wieki. – 2016, nr1, s. 25-28
28. Scenariusz apelu szkolnego dotyczącego rocznicy Powstania Wielkopolskiego. Montaż słowno-muzyczny / Aneta Nierychła-Działek, Kazimierz Biskupi // W: serwis edukacyjny [on-line] [dostęp: 31.01.2019]
<http://www.profesor.pl/publikacja,22424,Scenariusze,Scenariusz-apelu-szkolnego-dotyczacego-rocznicy-powstania-Wielkopolskiego>
29. Scenariusz apelu z okazji rocznicy Powstania Wielkopolskiego / Arleta Stankiewicz-Kubeczka, Elżbieta Gałach // W: Portal edukacyjny – edux.pl [on-line] [dostęp: 31.12.2018]
<http://www.edukacja.edux.pl/p-2108-scenariusz-apelu-z-okazji-rocznicy-powstania.php>
30. Scenariusz imprezy z okazji Święta Patrona Szkoły - Powstanie Wielkopolskie / Teresa Skonieczna // [on-line] [dostęp: 31.01.2019]
<http://www.profesor.pl/publikacja,14616,Scenariusze,Scenariusz-imprezy-z-okazji-Swieta-Patrona-Szkoly-Powstanie-Wielkopolskie>
31. Scenariusz uroczystości 11 listopada z akcentem powstania wielkopolskiego / Joanna Jaśkowiak // [on-line] [dostęp: 31.01.2019]
<http://www.edukacja.edux.pl/p-4106-scenariusz-uroczystosci-listopada.php>
32. Stan badań nad historią Powstania Wielkopolskiego / Antoni Czubiński // Dzieje Najnowsze. - nr 4, s. 107-124
33. Śladami powstania wielkopolskiego. Materiały edukacyjne dla szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych [dokument w PDF] / wybór i oprac. Magdalena Gutowska, Alicja Biela, Małgorzata Górka, Małgorzata Olejnik // [on-line] [dostęp: 31.01.2019]
<http://www.bp.pila.pl/wp-content/uploads/2009/05/powstanie-wielkopolskie.pdf>
34. Świadcowie historii – Powstanie Wielkopolskie w relacjach uczestników (scenariusz lekcji) / Marek Jekel // Wiadomości Historyczne z Wiedzą o Społeczeństwie. – 2009, nr 3, s. 32-43
35. W tle słycać dźwięki muzyki Fryderyka Chopina - scenariusz montażu słowno-muzycznego poświęconego patronom szkoły - Powstańcom Wielkopolskim / Dorota Dziekan // W: Profesor.pl

: serwis edukacyjny [on-line] [dostęp: 31.12.2018].

<http://www.profesor.pl/publikacja,4804,Scenariusze,W-tle-slychac-dzwieki-muzyki-Fryderyka-Chopina-scenariusz-montazu-slowno-muzycznego-poswieconego-patronom-szkoly-Powstancom-Wielkopolskim>

36. Wycieczka do internetowego muzeum: konspekt lekcji regionalnej / Danuta Wojciechowska // Biblioteka w Szkole. – 2008, nr 10, s. 24-25
37. Z czynu powstańczego Wielkopolan zrodziła się wolność : montaż słowno-muzyczny uroczystości z okazji rocznicy wybuchu powstania wielkopolskiego / Aniela Surdyga // W: Profesor.pl : serwis edukacyjny [on-line] [dostęp: 31.12.2018]
<http://www.profesor.pl/publikacja,8995,Scenariusze,Z-czynu-powstanczego-Wielkopolan-zrodzila-sie-wolnosc>
38. Zwycięskie powstanie 1918-1919. Materiały z konferencji popularnonaukowej zorganizowanej w dniu 24 października 2008 r. Katalog wystawy czasowej [dokument w PDF] [on-line] Szreniawa 2008, s. 1-97 [dostęp: 3.12.2013]
http://http.www.media-expo.nazwa.pl/_upload/pliki/Zw_Powst.pdf
39. Zwyciężyliśmy! / Jan Fazlagić // Edukacja i Dialog. - 2009, nr 1, s. 28-31